

Concerttoelichting

RED SOFA: MAIER, MAZZOLI EN BEETHOVEN

.....
DO 15 OKTOBER 2020 • 19.30

ROTTERDAMS
PHILHARMONISCH
ORKEST

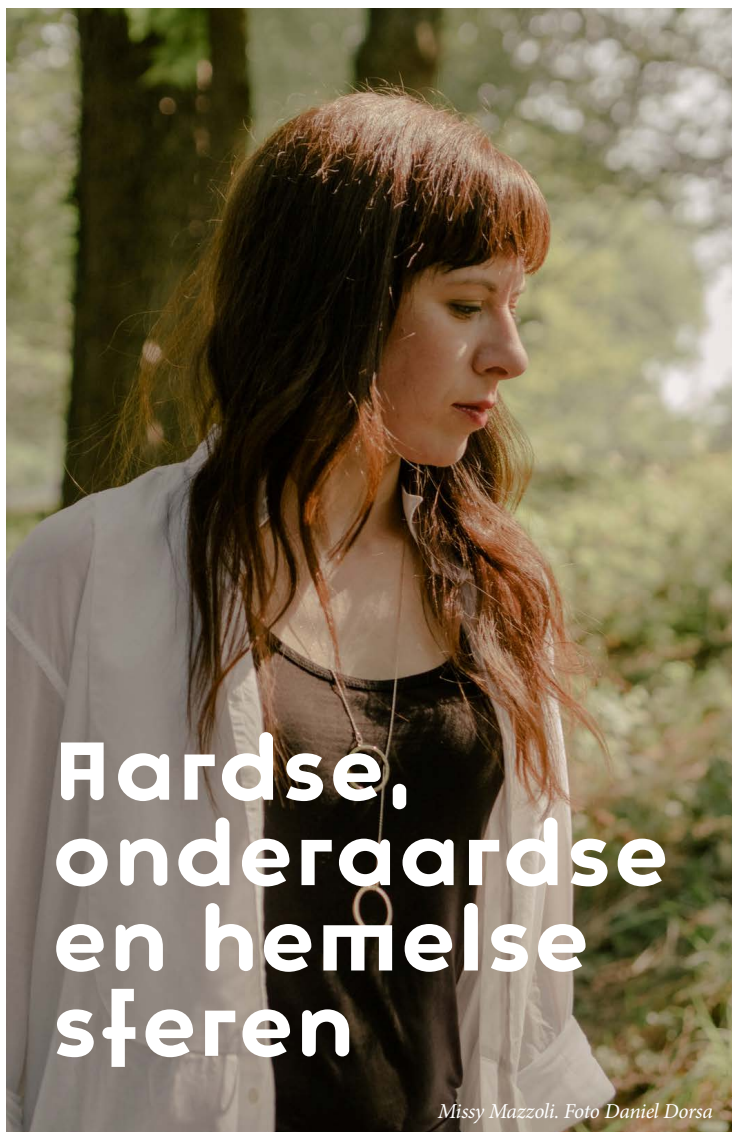
**Muziek van planten,
bloemen en sterren
in dit programma.
De natuur heeft
componisten door
de eeuwen heen
geïnspireerd en dat
geldt onverminderd
voor deze tijd.**

Tastbaar groen

Hij hoefde geen seconde na te denken over wat hij wilde schrijven toen hij de opdracht kreeg. Componist Florian Magnus Maier had zich bij het gedwongen corona-thuisblijven gestort op de aanleg van een kleine buitentuin. 'Gevoed door al dat nieuwe leven om me heen,' legt Maier uit, 'stelde ik me de langverwachte wedergeboorte van livemuziek voor, zoals de lente ontwaakt na een dode winter. De stap om de verscheidenheid aan planten die uit het niets opkomen te vertalen naar het domein van geluid en muziek, was een kleine.'

***'Ik zie een varen
opkomen, stort me
in het gevoel dat
het groeiproces
teweegbrengt en
laat mijn brein dat
omzetten in muziek'***

Dat moet hij verklaren: hoe werkt de omzetting van tastbaar groen naar abstract geluid? Maier: 'Synesthesie, de vertaling van het ene zintuig naar het andere, heb ik altijd erg boeiend gevonden. Als je heel diep naar de kern van je waarneming gaat, kun je indrukken pakken nog voor ze concreet vorm hebben gekregen als

Aardse, onderaardse en hemelse sferen

Missy Mazzoli. Foto Daniel Dorsa

beeld of geluid. En die indrukken roepen een bepaald gevoel op dat ik ook in geluid kan weergeven. Je voorstellingskracht speelt daar een hoofdrol in. Ik zie bijvoorbeeld een varen opkomen, stort me in het gevoel dat het groeiproces tweewegbrengt en laat mijn brein dat omzetten in muziek.' En zonder dat het om programma-muziek gaat, zouden we in *Sound Garden* kunnen horen hoe 'de lente

ontwaakt, de eerste bloemen bloeien, Japanse esdoorns ruisen en varens naar de hemel reiken, tot zich een zomerstorm ontwikkelt dat het ensemble doet dansen in zijn greep'.

Zonnestelsel

Grijpt Maier voor inspiratie met zijn handen in de aarde, de Amerikaanse Missy Mazzoli zoekt het in hogere sferen. Zij omschreef *Sinfonia* (for

PROGRAMMA

Orbiting Spheres) als muziek in de vorm van een zonnestelsel, een verzameling grillige lussen die in een grotere baan om elkaar heen draaien. Het woord *sinfonia* verwijst naar barokwerken voor kamerorkest, maar ook naar de oude Italiaanse term voor draailier, een middeleeuws snaarinstrument met constante bourdontonon (als bij een doedelzak).

Mazzolli: 'Het stuk draait en kronkelt om de luisteraars heen, om zich vervolgens roekeloos en met duizelingwekkende snelheid de ruimte in te slingeren.'

Vanaf het allereerste begin van het stuk nodigt Mazzolli ons uit om buiten de grenzen van tijd en ruimte te treden, met strijkersglissandi en mondharmónica-akkoorden – tien stuks in verschillende toonsoorten schrijft Mazzolli voor. Samen met de melodia, dat jaren '60 kinderinstrument met al even instabiel akkoordvermogen, creëren de harmonica's verschuivingen in harmonie en dissonantiegraad in de constante strijkerslaag. Percussieslagen, zoals een kort geratel van de snaredrum, barsten er als meteorieten doorheen. De atmosferische ijheid bereikt haar hoogtepunt in de fade-out van de laatste maten.

Bloemenweide

Met Ludwig van Beethovens *Vierde symfonie* keren we terug op aarde, beter gezegd: naar de onderwereld, de Hades, zoals dirigent Bruno Walter in zijn partituur noteerde. De sfeer van gespannen verwachting kleurt de langzame introductie tot het eerste deel door onheilsPELLende stiltes tussen de noten. Als aan het eind van de inleiding plotseling een thema opduikt breekt het snelle tempo los in een zorgeloos, ongecompliceerd *allegro vivace*. Een speels eerste deel volgt en werkt toe naar een blijmoedig slot, alsof je in een zonovergoten bloemenweide landt. Geen spoor van heroïek in deze symfonie zoals in zijn *Derde* en geen noodlotsgevoel als in zijn nog te voltooien *Vijfde*. De *Vierde* is

Dirigent **Duncan Ward**

Florian Magnus Maier *1973

Sound Garden [2020]

(wereldpremière)

Missy Mazzoli *1980

Sinfonia (for Orbiting Spheres) [2013]

(Nederlandse première)

Ludwig van Beethoven 1770-1827

Symfonie nr. 4 in Bes, op. 60 [1806]

- *Adagio – Allegro vivace*
- *Adagio*
- *Allegro molto e vivace – Un poco meno allegro*
- *Allegro ma non troppo*

Duur concert circa één uur

Vorige uitvoering door ons orkest:

Beethoven Vierde symfonie: januari 2015, dirigent Robin Ticciati

Cover: Sterrensporen bij Mount Lemon, Arizona. Foto Carol B. Parker

Beethovens meest bescheiden symfonie – zeker qua bezetting en lengte. En met het prachtige langzame tweede deel, waar een sensitieve en lieflijke melodie als contrast gecombineerd wordt met een wat nerveus-ritmische begeleiding, ook de meest lyrische. Het derde deel is een snel menuet, waarin iets van humor doorklinkt, die zo nu en dan dwars door het geheimzinnige thema breekt. Waarna de opgewekte en levendige finale met zijn obsessieve zestienden – let op de korte fagotsolo, de klarinet solo en de contrabassen – fullspeed op het einde afstevent. Maar niet nadat Beethoven nog een keer vol op de rem trapt in de laatste maten, om daarna alsnog in razende vaart te eindigen. Hier hoor je speelplezier.

Joke Dame

Duncan Ward, dirigent

Geboren: Dartford, Engeland

Studie: piano, orkestdirectie en compositie aan de Royal Northern College of Music in Manchester; orkestdirectie aan de Karajan-Akademie van de Berliner Philharmoniker bij Simon Rattle

Masterclasses gevolgd bij: Valery Gergiev, Daniel Barenboim, David Zinman, Pierre Boulez

Huidige functie: music director Mediterranean Youth Orchestra, Aix-en-Provence

Eerder: chef-dirigent Sinfonia Viva; vaste gastdirigent National Youth Orchestra of Great Britain

Prijzen: BBC Young Composer of the Year (2015)

Gastdirecties: London Symphony Orchestra, BBC Symphony Orchestra, Orchestre de Paris, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Deutsche Kammerphilharmonie Bremen, Bamberger Symphoniker, Staatskapelle Dresden, Orchestre de la Suisse Romande, Ensemble Intercontemporain

Opera: Baden-Baden Festspielhaus, Deutsche Oper Berlin, Oper Köln, De Nationale Opera Amsterdam, Glyndebourne

**Debuut Rotterdams
Philharmonisch:** 2020

AGENDA

do 22 oktober 2020 • 19.30 en 21.30 uur

vr 23 oktober 2020 • 19.30 en 21.30 uur

dirigent **Gianandrea Noseda**
viool **Lisa Batiashvili**

Prokofjev Eerste vioolconcert

Schumann Vierde symfonie

do 19 november 2020 • 19.30 en 21.30 uur

vr 20 november 2020 • 19.30 en 21.30 uur

zo 22 november 2020 • 13.30 en 15.30 uur

dirigent en altviool **Pinchas Zukerman**
viool **Fumiaki Miura**

Mozart Ouverture Le nozze di Figaro

Elgar Strijkersserenade

Mozart Sinfonia concertante

vr 27 november 2020 • 19.30 uur
zo 29 november 2020 • 13.30 uur

dirigent **Lahav Shani**
klarinet **Martin Fröst**

Mozart Klarinetconcert

Schubert Vijfde symfonie

vr 27 november 2020 • 21.30 uur
zo 29 november 2020 • 15.30 uur

dirigent **Lahav Shani**
klarinet **Martin Fröst**

Mozart Klarinetconcert

Beethoven Zesde symfonie 'Pastorale'

ORKESTLEDEN

Chef-dirigent

Lahav Shani

Fredirigent

Valery Gergiev

Yannick Nézet-Séguin

Eerste viool

Igor Gruppman,

concertmeester

Marieke Blankestijn,
concertmeester

Quirine Scheffers

Hed Yaron Meyerson

Saskia Otto

Arno Bons

Mireille van der Wart

Shelly Greenberg

Cor van der Linden

Rachel Browne

Maria Dingjan

Marie-José Schrijner

Noëmi Boddén

Petra Visser

Sophia Torrenga

Hadewijch Hofland

Annerien Stuker

Alexandra van Beveren

Koen Stapert

Tweede viool

Charlotte Potgieter

Cecilia Ziano

Frank de Groot

Laurens van Vliet

Tomoko Hara

Elina Staphorsius

Jun Yi Dou

Bob Bruyn

Letizia Sciarone

Eefje Habraken

Maija Reinikainen

Sumire Hara

Wim Ruitenbeek

Babette van den Berg

Melanie Broers

Altviool

Anne Huser

Roman Spitzer

Maartje van Rheeden

Galahad Samson

Kerstin Bonk

Lex Prummel

Janine Baller

Francis Saunders

Veronika Lénártová

Rosalinde Kluck

León van den Berg

Cello

Joanna Pachucka

Daniel Petrovitsch

Mario Rio

Gé van Leeuwen

Eelco Beinema

Carla Schrijner

Pepijn Meeuws

Yi-Ting Fang

Contrabas

Matthew Midgley

Ying Lai Green

Jonathan Focquaert

Robert Franenberg

Peter Luit

Harke Wiersma

Arjen Leendertz

Ricardo Neto

Fluit

Juliette Hurel

Joséphine Olech

Désirée Woudenberg

Fluit/piccolo

Justine Caillé

Hobo

Remco de Vries

Karel Schoofs

Hans Cartigny

Anja van der Maten

Hobo/Engelse hoorn

Ron Tijhuis

Klarinet

Julien Hervé

Bruno Bonansea

Jan Jansen

Klarinet/ basklarinet

Romke-Jan Wijmenga

Fagot

Pieter Nuytten

David Spranger

Marianne Prommel

Fagot/contrafagot

Hans Wisse

Hoorn

David Fernández

Alonso

Cristiana Neves

Wendy Leliveld

Richard Speetjens

Laurens Otto

Pierre Buizer

Trompet

Giuliano Sommerhalder

Alex Elia

Arto Hoornweg

Simon Wierenga

Jos Verspagen

Trombone

Pierre Volders

Alexander Verbeek

Remko de Jager

Bastrombone/ contrabastrombone

Ben van Dijk

Tuba

Hendrik-Jan Renes

Pauken/slagwerk

Randy Max

Danny van de Wal

Ronald Ent

Martijn Boom

Adriaan Feyaerts

Harp

Charlotte Sprenkels